

Sygn. akt: XU-587/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2014r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu
w składzie:

Przewodniczący: SSR Barbara Bonczar

Protokolant: Grażyna Mazurkiewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu 18 grudnia 2014r. we Wrocławiu

sprawy z odwołania **E. S.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

z dnia 11 lipca 2014r. znak: (...)

w sprawie **E. S.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o zasiłek macierzyński

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni E. S. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 11 lipca 2014 r., którą ustalono podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego za okres od 05 maja 2014r. do 21 września 2014r., zasiłku macierzyńskiego za okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego od 22 września 2014r. do 02 listopada 2014r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający urlopowi rodzicielskiemu za okres od 03 listopada 2014r. do 03 maja 2014r. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w wysokości brutto – 504,00 złotych.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawczyni domagała się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania prawa do zasiłku macierzyńskiego od podstawy wymiaru 4200 złotych, po odliczeniu 13,71% podstawy wymiaru tj. od kwoty 3624,18 złotych. W uzasadnieniu odwołania podniosła, że dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu podlegała od 01 kwietnia 2014r.

W odpowiedzi na odwołanie strona pozwana wniosła o oddalenie odwołania z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia.

W uzasadnieniu wskazała, iż powódka od dnia 01 maja 2014r. została objęta dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym jako osoba wykonująca pozarolniczą działalność gospodarczą. W dniu 05 maja 2014r. wnioskodawczyni urodziła dziecko i wystąpiła do strony pozwanej z wnioskiem o zasiłek macierzyński. Do ustalenia podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego strona pozwana przyjęła kwotę przychodu za maj 2014r. tj. 504,00zł. po odliczeniu 13,71% tj. kwotę 434,90 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni E. S. ur. (...) z zawodu projektant od października 2013r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą której przedmiotem jest szycie odzieży. Od początku prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej wnioskodawczyni została objęta dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Temu ubezpieczeniu wnioskodawczyni podlegała do 28 lutego 2014r. W tym okresie wnioskodawczyni deklarowała najniższą podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne i dobrowolne ubezpieczenie chorobowe. W dniu 28 lutego 2014r. wnioskodawczyni dokonała wyrejestrowania z ubezpieczeń społecznych i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. W okresie od 01 marca 2014r. do 31 marca 2014r. wnioskodawczyni przystąpiła do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Składka za ten miesiąc została zadeklarowana wraz ze składką na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe i opłacona w terminie. Strona pozwana przyjęła na zasadzie dorozumianego wniosku, że wnioskodawczyni podlega w tym miesiącu dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Składka za miesiąc kwiecień 2014r. została opłacona w wysokości niższej niż należna i ubezpieczenie to ustalo od kwietnia 2014r. Strona pozwana nie wyraziła zgody na opłacenie po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc kwiecień 2014r. Ponownie wnioskodawczyni została objęta dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym od maja 2014r. W dniu 05 maja 2014r. wnioskodawczyni urodziła dziecko i wystąpiła do strony pozwanej z wnioskiem o przyznanie prawa do zasiłku macierzyńskiego. Zaskarżoną decyzją strona pozwana ustaliła wysokość podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego za okres od 05 maja 2014r. do 21 września 2014r., zasiłku macierzyńskiego za okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego od 22 września 2014r. do 02 listopada 2014r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający urlopowi rodzicielskiemu za okres od 03 listopada 2014r. do 03 maja 2014r. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w wysokości brutto – 504,00 złotych.

Wnioskodawczyni domaga się ustalenia wysokości zasiłku macierzyńskiego od podstawy wymiaru odpowiadającej 4200,00 złotych. Na rozprawie w dniu 18 grudnia 2014r. wnioskodawczyni oświadczyła, że od marca 2014r. dokonała wyrejestrowania z ubezpieczeń społecznych, aby podnieść podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne od wyższej kwoty, gdyż w tym czasie była w ciąży i oczekiwała wyższych świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Prowadzona przez nią działalność gospodarcza nie przynosiła żadnych dochodów.

Dowód: 1) dokumentacja w aktach ZUS.

2) przesłuchanie wnioskodawczyni - k. 22 as.

Sąd ważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczyni nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż ustalając stan faktyczny w sprawie Sąd oparł się na dowodach z powołanych dokumentów, których wiarygodności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała oraz na dowodzie z przesłuchania wnioskodawczyni.

Ubezpieczonej, która w okresie ubezpieczenia chorobowego urodziła dziecko, przysługuje zasiłek macierzyński (art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, jednolity tekst: Dz.U.2014r., poz. 159 dalej jako: "ustawa zasiłkowa") w wysokości miesięcznie 100% podstawy wymiaru zasiłku (art. 31 ust. 1 ustawy). Przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego przysługującego sobie ubezpieczonej niebędącej pracownikiem, w tym prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy o działalności gospodarczej, stosuje się art.48 – 52 ustawy zasiłkowej oraz – na podstawie art.52 – odpowiednio przepisy tej ustawy dotyczące sposobu określania podstawy wymiaru zasiłku ubezpieczonym pracownikom. W odniesieniu do zasiłku macierzyńskiego są to art.36 ust. 2-4, art.38 ust. 1, art.42, art.43, art. 48 ust. 1 oraz art.49 i art.50. Ubezpieczenie chorobowe osób prowadzących działalność gospodarczą jest ubezpieczeniem dobrowolnym. Stosownie do art. 48 ust. 1 ustawy, zasiłek oblicza się od kwoty przychodu osiągniętego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. W zależności od czasu upływającego od chwili rozpoczęcia działalności do chwili zaistnienia ryzyka ubezpieczenia i powstania prawa do świadczeń, za podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego przyjmuje się albo przychód za okres 12 miesięcy albo przychód osiągnięty w

krótszym okresie, jeżeli przesłanka prawa do świadczeń z ubezpieczenia wypełniła się przed upływem 12 miesięcy prowadzenia działalności (art. 36 ust. 2 w związku z art. 48 ust. 2 i art. 52 ustawy). W każdym z tych przypadków podstawę wymiaru zasiłku stanowi przychód osiągnięty za pełne miesiące kalendarzowe. Ubezpieczona prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, która przystąpiła dobrowolnie do ubezpieczenia chorobowego i w okresie tego ubezpieczenia urodziła dziecko, z chwilą ziszczenia się ryzyka tego ubezpieczenia nabywa prawo do zasiłku macierzyńskiego, którego wysokość jest zależna od zadeklarowanej przez nią kwoty stanowiącej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe – co do zasady w okresie 12 miesięcy poprzedzających nabycie prawa do zasiłku, chyba, że do chwili urodzenia dziecka podlega ubezpieczeniu dobrowolnemu krócej niż 12 miesięcy, bo wtedy podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego stanowi przychód w rozumieniu art. 3 pkt 4 wskazanej ustawy, czyli zadeklarowana kwota stanowiąca podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe po odliczeniu kwoty określonej w tym przepisie.

Reguły te nie są odpowiednie wobec ubezpieczonej, której prawo do świadczeń powstało w pierwszym miesiącu po przystąpieniu do ubezpieczenia, w związku z czym okres ubezpieczenia przed urodzeniem dziecka nie trwał przez co najmniej jeden pełny miesiąc. W tym wypadku należy stosować zasadę wynikającą z art. 49. Stosownie do jego przepisów, przy ustalaniu podstawy wymiaru dla ubezpieczonych niebędących pracownikami, przychód z niepełnego miesiąca kalendarzowego ze względu na uzyskanie prawa do zasiłku macierzyńskiego przed jego upływem zastępowany jest kwotami zastępczymi wskazanymi w art. 49 ust. 1-4 ustawy. Inaczej określono kwotę zastępującą miesięczny przychód w wypadku ubezpieczonych, dla których określono najniższą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe. W art. 49 pkt 1 postanowiono, że w ich wypadku podstawę wymiaru zasiłku stanowi ta najniższa podstawa wymiaru składek, po odliczeniach, o których mowa w art. 3 pkt 4 ustawy, czyli po potrąceniu kwoty odpowiadającej 13,71 % podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie chorobowe. Dla tych ubezpieczonych tak ustalona kwota odpowiada kwocie przychodu za pełny miesiąc prowadzenia działalności gospodarczej i zastępuje kwotę zadeklarowaną. Zasady ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe zostały określone w art. 18 i 18a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, do którego odsyła art. 20 ust. 1 tej ustawy. Najniższa kwota podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, a także ubezpieczenie chorobowe osób ubezpieczonych z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej ustala się na okresy od 1 stycznia do 31 grudnia każdego roku jako kwotę zadeklarowaną, jednak nie niższą niż 60% prognozowanego przeciętnego miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek. Osoby, których dobrowolne ubezpieczenie chorobowe nie jest poprzedzone innym ubezpieczeniem mogą więc zadeklarować składki w kwocie nie niższej niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia i nie wyższej niż 250% przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim kwartale. Świadczenia z ubezpieczenia społecznego wyliczane im są od kwoty zadeklarowanej, z jednym wyjątkiem, gdy ryzyko ubezpieczenia chorobowego ziści się już w pierwszym miesiącu ubezpieczenia: zadeklarowana kwota nie pokrywa się wówczas z kwotą miesięcznego przychodu, nie może więc stanowić o wysokości świadczeń przysługujących z tak krótkiego okresu ubezpieczenia. W świetle przedstawionej regulacji, ustalenie podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego, do którego prawo powstało w pierwszym miesiącu dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej od zadeklarowanej kwoty ubezpieczenia jest wykluczone, choćby kwota ta mieściła się w granicach przewidzianych w art. 18 ust. 7 i w art. 20 ust. 3 ustawy. Między zgłoszeniem do ubezpieczenia a nabyciem prawa do świadczeń z ubezpieczenia w wysokości kwoty wynikającej z kwoty zadeklarowanej i opłaconej składki musi być wniesiony odpowiedni wkład finansowy. Występowanie relacji między kwotą opłaconej składki a ryzykiem ubezpieczeniowym oraz wysokością świadczeń wypłacanych w razie zaistnienia zdarzenia ubezpieczeniowego zostało uznane za jedną z fundamentalnych zasad systemu ubezpieczeniowego. Ubezpieczenia społeczne opierają się na zasadzie wzajemności, która polega na tym, że nabycie prawa do świadczenia z ubezpieczenia społecznego i jego wysokość są uzależnione od wkładu finansowego w postaci składek. Przyjęcie jako podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego podstawy wymiaru składki w kwocie zadeklarowanej za pełny miesiąc, w miejsce wskazanej przez ustawodawcę najniższej podstawy wymiaru składki, oznaczałoby, że wnioskodawczyni uzyskałaby świadczenie z funduszy zebranych przez innych ubezpieczonych. Wnioskodawczyni po krótkim okresie dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego – od października

2013r. – uzyskalaby począwszy od 05 maja 2014. do 03 maja 2015r. i po opłaceniu niewielkich składek, prawo do świadczeń pieniężnych ustalonych od kwoty, która nie pokrywa jej miesięcznego przychodu.

Z przeprowadzonego przed Sądem postępowania wynika, że wnioskodawczyni dokonała wyrejestrowania z ubezpieczeń społecznych od marca 2014r. i ponownego zgłoszenia od kwietnia 2014r. tylko w celu uzyskania wyższych świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Jednocześnie składka za miesiąc kwiecień 2014r. została opłacona w wysokości niższej niż należna i zgodnie za art. 14 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych ubezpieczenie to ustalo od 01 kwietnia 2014r. Strona pozwana nie wyraziła zgody na opłacenie po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc kwiecień 2014r. i w tym zakresie Sąd nie znalazł podstaw do zmiany stanowiska strony pozwanej. Wnioskodawczyni bowiem dokonując wyrejestrowania i ponownego przystąpienia do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego czyniła starania, aby po bardzo krótkim okresie opłacania składek na ubezpieczenie społeczne od najniższej podstawy wymiaru uzyskać w okresie przebywania na zasiłku macierzyńskim znacznie wyższe świadczenia. W tym miejscu Sąd z urzędu zauważa, że działalność wnioskodawczyni nie przynosiła takich dochodów, aby deklarować na dwa miesiące przed porodem podstawę wymiaru składki w kwocie 4200,00 zł.

Zdaniem Sądu prawidłowo strona pozwana przyjęła, że postawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego, do którego wnioskodawczyni nabyła prawo od 05 maja 2014r., z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej i po przystąpieniu do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, stanowi kwota określona zgodnie z art.49 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, jako najniższa podstawa wymiaru składek na to ubezpieczenie po odliczeniach, o których mowa w art.3 pkt 4 tej ustawy, bez względu na wysokość kwoty zadeklarowanej tj. kwota brutto 504 złotych. Kwota ta stanowi najniższą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne za miesiąc maj 2014r. tj. 504 złotych po odliczeniu 13,71 % czyli kwota 434,90 zł.

Z tych względów odwołanie wnioskodawczyni podlega oddaleniu.

Zważywszy na powyższe okoliczności, na podstawie cytowanych przepisów i art. 477¹⁴ § 1 kpc, należało orzec, jak w sentencji.